

Schaalvergroting blijft doorgaan

Wie de CBS-cijfers bekijkt, ziet duidelijk de ontwikkelingen van de afgelopen jaren in de glastuinbouw. De schaalvergroting zet fors door. Bij vruchtgroenten is de opschaling sterker dan in de bloemisterijsector. Grootste groeier is het areaal perkgoed. De Rabobank verwacht dat tot 2010 nog een kwart van de bloemisterijbedrijven zal afvallen en een derde van de groentebedrijven.

TEKST: MARLEEN ARKESTEIJN BEELD: HENK, GREENTEX BV

Het totaal aantal glastuinbouwbedrijven nam de laatste vijftien jaar af bij een ongeveer gelijkblijvend areaal. In 1990 waren er nog 10.240 gespecialiseerde glastuinbouwbedrijven, in 2004 nog maar 6.390. Van 2000 tot 2004 was de afname 5,5% per jaar. De grootste daling deed zich voor bij de glasgroenten en de snijbloemen.

Sterke schaalvergroting glasgroenten

Het areaal glasgroenten daalde licht over de afgelopen jaren. "Het aantal bedrijven neemt sterk af. Van 1990 tot 1995 was de procentuele afname van het aantal bedrijven met glasgroenten kleiner dan 1 ha 14,5%, van 1995 tot 2000 was dit 26,9% en van 2000 tot 2004 bedroeg dat 22,4%. Dus met name kleinere bedrijven vielen af", aldus Jan Nienhuis, onderzoeker van het LEI.

Bij de tomaat, het grootste glasgroentege-

was verminderde het areaal vanaf 1990 met circa 240 ha. Tussen 2003 en 2004 is er weer een toename van 7,9%. Deze toename komt op conto van de trostomaat. Het areaal losse tomaat daalde.

Forse uitbreiding perkgoed

Het areaal snijbloemen bleef relatief stabiel. Ook bij het grootste gewas, de roos, bleef het areaal na enkele jaren van afname, in 2004 stabiel. Het aantal rozenbedrijven groter dan 3 ha nam toe van 21 in 1994 tot 48 in 2003.

Het areaal perkgoed nam van 1990 tot 2004 toe van 220 naar 540 ha. "Dit komt door de enorme toename van de tuincultuur en afzet via tuincentrumketens en bouwmarkten. Het aantal kleine bedrijfjes halveerde en de bedrijven groter dan drie ha groeiden van 10 in 1994 tot 25 in 2003."

"Bij de groene potplanten groeit het aantal grote bedrijven de laatste jaren nauwelijks

Vooraf in de groenteteelt gaat de schaalvergroting hard door.

meer. Bij de bloeiende potplanten groeide het aantal bedrijven groter dan 3 ha van 13 in 1994 naar 32 in 2003", aldus Nienhuis.

Schaalvergroting blijft doorgaan

Cor Hendriks, sectormanager tuinbouw bij Rabo Nederland, verwacht dat er tot 2010 nog een kwart van de bloemisterijbedrijven zal verdwijnen. "Van de bedrijfjes kleiner dan 1 ha valt 40% af. Daarbij zijn er veel, die vrijwillig stoppen. De prognose is dat er in 2010 al 555 sierteeltbedrijven van 2,5 tot 5 ha zijn en 215 van meer dan 5 ha. Dit laatste is een verdubbeling ten opzichte van nu. Snijbloemen, met name roos en chrysant, hebben de sterkste vertegenwoordiging in de categorie groter dan 5 ha.

Bij de potplanten gaat de opschaling ook door, maar er blijft meer spreiding in oppervlak. Er zijn kleine potplantenbedrijven, die handmatig en intensief werken én grootschalige gemechaniseerde bedrijven." Bij de vruchtgroenten gaat de opschaling sneller dan in de bloemen. "Bij de bedrijven kleiner dan 1 ha zal maar liefst 70% afvallen en bij de bedrijven van 1 tot 2,5 ha 40%. De bedrijven van 2,5 tot 5 ha groeien met 80% en bedrijven groter dan 5 ha groeien met 70%. Dit is deels noodgedwongen.

Met de tomaat, paprika en komkommer heb je bijna het hele productscaal. Als bij de bloemisterij een product tot massa verwordt, waren er tot nog toe door assortimentsverbreding veel alternatieven. Toch denk ik dat ook de bloemisterijsector aan de vooravond van een opschaling staat."

Voor 2010 verwacht Hendriks dat er 215 (4%) sierteeltbedrijven groter zijn dan 5 ha en 250 (14%) groentebedrijven.

Ontwikkeling aantal gespecialiseerde glastuinbouwbedrijven en totaal areaal glastuinbouw (ha)

	1990	1995	2000	2003	2004	Mutatie 2003-2004 %
Totaal aantal bedrijven	10240	9380	7910	6760	6390	-5,5
glasgroentenbedrijven	4220	3610	2640	2190	2050	-6,4
snijbloemenbedrijven	4420	4150	3610	3130	2930	-6,4
pot- en perkplanten	1600	1620	1650	1440	1410	-2,1
areaal (ha)						
totaal	9770	10150	10530	10540	10510	-0,3
glasgroenten	4450	4410	4200	4320	4370	1,2
waarvan tomaat	1600	1220	1130	1260	1360	7,9
komkommer	750	810	660	640	620	-3,1
paprika	700	1000	1160	1210	1210	0,0
aubergine	60	89	76	85	89	4,7
snijbloemen	3730	3840	3920	3680	3580	-2,7
waarvan roos	890	920	930	850	850	0,0
chrysant	740	770	770	700	680	-2,9
gerbera	210	190	250	250	230	-8,0
pot- en perkplanten	1200	1460	1760	1820	1890	3,8
waarvan bloeiende potplanten	430	560	680	740	770	4,1
groene potplanten	560	550	580	580	570	-1,7
perkplanten	220	350	500	510	540	5,9

Bron: CBS-Landbouwelling